

Heprealaiskirjeen sanoma

”Tulemme nyt asian ytimeen: Meillä on ylipappi, joka on asettunut taivaissa Majesteetin valtaistuimen oikealle puolelle.” (Hepr. 8:1.)

Avaintekstit:

Hepr. 1:5-14;
Luuk. 1:30-33;
Ps. 132:1-5;
Hepr. 2:14-16;
Hepr. 5:1-4;
1. Piet. 2:9;
Hepr. 8:8-12.

Eräs juutalainen asiakirja, joka kirjoitettiin muutama vuosikymmen Heprealaiskirjeen kirjoittamisen jälkeen, noin vuonna 100 jKr., sisältää rukouksen: ”Kaiken tämän olen puhunut sinun edessäsi, oi Herra, koska olet sanonut, että loit tämän maailman meitä varten. – Ja nyt, oi Herra, katso, nämä kansat, joiden maine ei ole minkään veroinen, hallitsevat meitä ja nielaisevat meidät. Mutta meidät – kansa, jota sinä olet kutsunut esikoiseksesi, ainokaiseksesi ja joka kiihkoilee puolestasi – on annettu heidän käsiinsä.” – James H. Charlesworth, toim. *The Old Testament Pseudepigrapha*, osa 1, [New York: Hendrickson Publishers, 1983], s. 536.

Heprealaiskirjeen lukijat kokivat varmaankin jotakin samantapaista. Jos he olivat Jumalan lapsia, miksi heidän piti kokea sellainen kärsimys?

Niinpä Paavali kirjoitti heprealaisille vahvistaakseen heidän uskoaan koettelemusten keskellä. Hän muistutti heitä (ja meitä) siitä, että Jumalan lupaukset tulevat täyttymään Jeesuksen kautta, joka istuu Isän oikealla puolella ja joka pian vie meidät kotiin. Siihen asti Jeesus välittää Isän siunauksia meille. Joten meidän on pidettävä uskostamme kiinni loppuun asti.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 8.1.2022

JEESUS, KUNIN- KAAMME

Heprealaiskirjeen pääkohta on, että Jeesus on hallitsija, joka istuu Isän oikealla puolella (Hepr. 8:1). Jumalana hän on aina ollut maailmankaikkeuden hallitsija, mutta kun Adam ja Eeva tekivät syntiä, Paholaisesta tuli tämän maailman hallitsija (Joh. 12:31; 14:30; 16:11). Jeesus kuitenkin tuli ja kukisti Paholaisen ristillä saaden takaisin oikeuden hallita niitä, jotka vastaanottavat hänet Pelastajanaan (Kol. 2:13-15).

Heprealaiskirjeen luvut yksi ja kaksi keskittyvät erityisesti Jeesuksen kuninkaaksi asettamiseen.

Lue Hepr. 1:5-14. Mitä tässä tapahtuu?

Jakeet on järjestetty kolmeen osaan, jossa jokaisessa esitellään jokin näkökohta Pojan valtaistuimelleastumisseremoniaan. Ensimmäisessä osassa Jumala asettaa Jeesuksen kuninkaalliseksi Pojaksi (Hepr. 1:5). Toisessa Jumala esittelee Poikansa taivaalliselle hovilleen, joka palvoo häntä (Hepr. 1:6, 8) samalla, kun Isä julistaa Pojan ikuista hallintavaltaa ja hänen asemaansa Luojana (Hepr. 1:8-12). Kolmannessa Jumala asettaa Pojan valtaistuimelle, mikä on merkki maailmaa koskevan hallintavallan myöntämisestä (Hepr. 1:13, 14).

Yksi Uuden testamentin tärkeimmistä opetuksista on, että Jeesuksessa Jumala täytti lupauksensa Daavidille (ks. 2. Sam. 7:8-16 ja Luuk. 1:30-33). Jeesus syntyi Daavidin sukulinjasta Daavidin kaupungissa (Matt. 1:1-16; Luuk. 2:10, 11). Ihmiset kutsuivat häntä usein Daavidin pojaksi. Hänet teloitettiin syytettynä siitä, että hän väitti olevansa juutalaisten kuningas (Matt. 27:37). Pietari ja Paavali julistivat, että Jeesus oli noussut kuolleista niiden lupauksen täyttymyksenä, jotka oli annettu Daavidille (Ap. t. 2:22-36; 13:22-37). Ja Johannes tunnisti Jeesuksen leijonaksi Juudan heimosta (Ilm. 5:5).

Heprealaiskirje yhtyy ajatukseen. Jumala on täyttänyt lupauksensa Daavidille Jeesuksessa: Jumala antoi hänelle suuren nimen (Hepr. 1:4), asetti hänet Pojaksi (Hepr. 1:5) ja vahvisti hänen asemansa Luojana ja Herrana ikuisesti (Hepr. 1:8-12), ja asetti hänet istumaan oikealle puolelleen (Hepr. 1:13, 14). Hepr. 4. luvun mukaan Jeesus johtaa kansan lepoon. Hän on myös Jumalan talon rakentaja (Hepr. 3:3, 4.)

Jeesus on tämän maailman laillinen hallitsija, joka käy sootaa Paholaista vastaan voittaakseen uskollisuutemme.

Mitä lohtua tieto siitä, että Jeesus on kaikkeuden hallitsija, tuo meille koettelemusten keskellä?

JEESUS, MEIDÄN VÄLITTÄ- JÄMME

Eräs mielenkiintoinen Vanhan testamentin teologinen käsitys on se, että luvattu Daavidin sukulinjan kuningas tulee edustamaan kansaa Jumalan edessä.

Vertaa 2. Moos. 4:22, 23 ja 2. Sam. 7:12-14; sitten 5. Moos. 12:8-10 ja 2. Sam. 7:9-11 ja vielä 5. Moos. 12:13, 14 ja Ps. 132:1-5, 11-14. Mitkä Israelin saamat lupaukset täyttyisivät luvatus Daavidin sukulinjan kuninkaan kautta?

Israel oli Jumalan poika, ja Jumala antaisi heille paikan, jossa he saisivat levätä vihollistensa ahdistelulta. Jumala valitsisi myös paikan, jossa hänen nimensä voisi asua heidän keskuudessaan. Nämä Israelille annetut lupaukset täyttyisivät nyt luvatus Daavidin sukulinjan kuninkaan kautta. Hänet Jumala asettaisi Pojakse, hänelle Jumala antaisi levon hänen vihollisistaan ja hän rakentaisi temppelin Jumalalle Siioniin, jossa Jumalan nimi asuisi. Jumala täyttäisi siis lupauksensa Israelille luvatus Daavidin sukulinjan kuninkaan kautta, joka edustaisi Israelia Jumalan edessä.

Tällaisen edustajan tuominen Jumalan ja Israelin väliseen suhteeseen mahdollisti heidän liittosuhteensa jatkumisen. Mooseksen kanssa tehdyn liiton vaatimuksena oli, että koko Israel olisi uskollinen, jotta he saisivat Jumalan suojeluksen ja siunaukset (ks. Joos. 7:1-13). Daavidin kanssa tehty liitto takasi kuitenkin Jumalan liittosiunaukset Israelille yhden ihmisen uskollisuuden kautta: Daavidin sukulinjan kuninkaan kautta.

Valitettavasti suurin osa Daavidin sukulinjan kuninkaista ei ollut uskollisia, eikä Jumala voinut siunata Israelia kuten olisi halunnut. Vanha testamentti on täynnä kertomuksia juuri siitä, kuinka uskottomia monet noista kuninkaista olivat.

Hyvä uutinen on, että Jumala lähetti Poikansa syntymään Daavidin Pojaksi, ja hän on ollut täydellisen uskollinen. Siksi Jumala voi täyttää hänessä kaikki kansalleen antamansa lupaukset. Kun Jumala siunaa kuningasta, koko hänen kansansa hyötyy siitä. Siksi Jeesus on Jumalan siunauksen välittäjä meille. Hän on välittäjä eli kanava, jonka kautta Jumalan siunaukset virtaavat meille. Meidän perimmäinen pelastustoivomme löytyy vain Jeesuksessa ja siinä, mitä hän on tehnyt puolestamme.

JEEBUS, SOTAUUR- HOMME

Vrt. 1. Sam. 8:19, 20 ja Hepr. 2:14-16. Mitä israelilaiset odottivat kuninkaalta ja miten heidän toiveensa täyttivät Jeesuksessa?

Israelilaiset halusivat kuninkaan tuomarikseen ja johtajakseen taisteluissa, sillä he unohtivat, että Jumala oli heidän kuninkaansa. Jumalan hallintavalta kansaansa nähden ennallistettiin Jeesuksen myötä. Kuninkaanamme Jeesus johtaa meitä taistelussa vihollista vastaan.

Hepr. 2:14-16 kuvailee Jeesusta sotaurhona, joka taistelee heikkojen puolesta. Kristus kohtaa ja kukistaa Paholaisen kaksintaistelussa ja vapauttaa meidät orjuudesta. Kuvaus muistuttaa meitä Daavidin ja Goljatin välisestä taistelusta. Kuninkaaksi voitellunsa jälkeen (1. Sam. 16) Daavid pelasti veljensä orjuudelta kukistamalla Goljatin. Taistelun ehdoissa määriteltiin, että taistelun voittaja orjuuttaisi koko toisen osapuolen kansan (1. Sam. 17:8-10). Näin Daavid oli taistelija Israelin puolesta. Hän edusti heitä.

Lue Jes. 42:13 ja Jes. 59:15-20. Miten Jahve kuvailee itseään näissä jakeissa?

Hepr. 2:14-16 viittaa siihen ajatukseen, että Jumala pelastaisi Israelin kaksintaistelussa. Huomaa Jesajan kirjan jae: "Mutta Herra sanoo näin: - Nyt otetaan sotasankarilta hänen vankinsa ja valtiaalta riistetään hänen saaliinsa! Minä ahdistan sitä, joka sinua ahdistaa ja sinun lapsesi minä pelastan." (Jes. 49:25.)

Kristittyinä usein ajattelemme olevamme kaksintaistelussa Paholaista vastaan. Kun luemme Ef. 6:10-18, näemme, että olemme taistelussa Paholaista vastaan, mutta Jumala on sotaurhomme, joka käy taisteluun meidän edellämme. Olemme osa hänen armeijaansa, ja siksi meidän on käytettävä hänen taisteluvästeitään. Emme myöskään taistele yksin. Ef. 6. luvussa käytetään monikkoa. Me seurakuntana puemme taisteluvästeet ja taistelemme sotaurhomme, itse Jumalan, takana.

Miten voimme päivittäisissä taisteluissamme itseämme, kiusauksia yms. vastaan hyödyntää Jumalan voimaa, joka antaa meille kyvyn olla uskollisia?

JEESUS, MEIDÄN YLIPAP- PIMME

Hepr. 5-7 esittelee Jeesuksen toisen tehtävän. Hän on meidän ylipappimme. Kirjeen kirjoittaja selittää, että tämä täyttää lupauksen, jonka Jumala oli antanut luvatululle Daavidin sukulinjan kuninkaalle, että tästä tulisi ”pappi ikuisesti”, hänen pappeutensa on ”Melkisedekin pappeutta” (Ps. 110:4; Hepr. 5:5, 6).

Lue 3. Moos. 1:1-9; 10:8-11; Mal. 2:7; 4. Moos. 6:22-26 ja Hepr. 5:1-4. Mitä tehtäviä pappi suoritti?

Papit oli määrätty edustamaan ihmisiä Jumalan edessä ja toimimaan välittäjinä kaikissa Jumalaan liittyvissä asioissa. Pappi oli välittäjä. Tämä oli totta kaikissa pappisjärjestelmissä, oli kyse sitten juutalaisuudesta tai Kreikan, Rooman tai muun vallan uskonnosta. Pappi mahdollistaa sen, että voimme olla suhteessa Jumalaan, ja kaikkien papin tehtävien tarkoituksena on jotenkin helpottaa meidän ja Jumalan välistä suhdetta.

Pappi suorittaa uhripalvelusta ihmisten puolesta. Ihmiset eivät voi tuoda näitä uhreja Jumalalle henkilökohtaisesti. Pappi tietää, miten me voimme uhrata sellaisen uhrin, joka on Jumalalle otollinen ja tuo meille puhdistuksen ja anteeksianton.

Papit myös opettivat Jumalan lakia kansalle. He olivat asiantuntijoita Jumalan käskyjen suhteen ja olivat vastuussa niiden selittämisestä ja soveltamisesta.

Lisäksi papeilla oli vastuu siitä, että kansalle luettiin siunaus Jahven nimeen. Heidän kauttaan Jumala välitti hyvän- tahtoiset tarkoituksensa kansalle.

Kuitenkin 1. Piet. 2:9 näemme jotakin muuta. Meitä Jeesukseen uskovia kutsutaan kuninkaalliseksi papistoksi. Tämä osa tarjoaa aivan uskomattomia etuoikeuksia. Papit saattoivat lähestyä Jumalaa pyhäkössä. Tänä päivänä voimme rukouksessa lähestyä Jumalaa luottavaisin mielin (Hepr. 4:14-16; 10:19-23). Toki tehtävään kuuluu myös tärkeitä velvollisuuksia. Meidän on osallistuttava Jumalan kanssa hänen työhönsä pelastaa maailma. Hän haluaa meidän opettavan ja selittävän Jumalan lakia ja säädöksiä toisille. Hän haluaa meidän myös uhraavan kiitosta ja hyviä tekoja, jotka ovat hänelle mieleen. Millainen etuoikeus ja millainen vastuu!

Mitä merkitystä sillä tulisi olla elämässämme, että me todella olemme kuninkaallinen papisto? Miten tämän totuuden tulisi vaikuttaa siihen, miten me elämme?

JEESUS VÄLITTÄÄ PAREMMAN LIITON

Heprealaiskirjeen luvut 8-10 keskittyvät Jeesuksen työhön uuden liiton välittäjänä. Vanhan liiton palvelukset oli suunniteltu esikuviksi, jotka kuvastaisivat sitä työtä, jonka Jeesus tekisi tulevaisuudessa. Papit olivat esikuvia Jeesuksesta, mutta he olivat kuolevaisia ja syntisiä. He eivät voineet tarjota sitä täydellisyyttä, jonka Jeesus tarjoaa. He palvelivat pyhäkössä, joka oli taivaallisen pyhäkön ”kuva ja varjo” (Hepr. 8:5).

Jeesus palvelee todellisessa pyhäkössä ja tarjoaa meille pääsyn Jumalan luo. Eläinuhrit olivat esikuvia Jeesuksen kuolemasta uhrina meidän puolestamme, mutta eläinten veri ei voinut puhdistaa omaatuntoa. Jeesuksen veri sen sijaan puhdistaa omantuntonne. Kun uskossa häneen ja hyväksymme hänen toimensa välittäjänä hyväksemme, voimme lähestyä Jumalaa rohkeasti (Hepr. 10:19-22).

Lue Hepr. 8:8-12. Mitä Jumala lupasi meille uudessa liitossa?

Asettamalla Jeesuksen ylipapiksemme Isä otti käyttöön uuden liiton, jota vanha liitto pystyi vain ennakoimaan. Uusi liitto tuo meille sen, mitä vain täydellinen ja ikuinen pappi, joka on yhtä aikaa sekä ihminen että Jumala, voi tuoda. Tämä ylipappi selittää Jumalan lakia ja istuttaa tuon lain meidän sydämeemme. Hän tarjoaa uhrin, joka tuo anteeksiannon. Hän puhdistaa ja muuttaa meidän kivisydämemme lihasydämeksi (Hes. 36:26). Hän todella luo meidät uudeksi (2. Kor. 5:17). Tämä pappi siunaa meitä mitä uskomattomimmalla tavalla tarjoamalla meille pääsyn itse Isän luo.

Jumala suunnitteli vanhan liiton viitatakseen sen kautta tulevaisuudessa tapahtuvaan Jeesuksen työhön. Vanha liitto oli suunnittelultaan ja tarkoitukseltaan kaunis. Kuitenkin jotkut ymmärsivät sen tarkoituksen väärin. Haluttomuudessaan jättää todellisen kuvan varjot ja omaksua ne totuudet, joihin symbolit viittasivat, he jäivät paitsi niistä ihanista hyödyistä, joita Jeesuksen suorittama palvelustyö tarjosi heille.

”Kristus oli temppelin perustus ja sen elämä. Siellä suoritettujen jumalanpalvelukset kuvasivat Jumalan Pojan uhria. Pappuus oli perustettu kuvaamaan Kristuksen välittäjänasemaa ja tehtävää. Koko uhrijärjestelmä oli esikuva Vapahtajan kuolemasta maailman lunastamiseksi. Näiden uhrien merkitys oli lakkaava, kun täytyisi se suuri tapahtuma, johon ne kautta aikojen olivat viitanneet.” (4AO 134.)

KERTAUS

Lisäaineistoa: Kaikkien Heprealaiskirjeen hyvien ja toiveikkaiden totuuksien lisäksi kirja sisältää myös sarjan varoituksia, joiden huippukohta tulee luvuissa 10–12. Näissä osuuksissa on ainakin kaksi tyypillistä piirrettä. Ensinnäkin niissä kaikissa verrataan erämaasukupolvea Heprealaiskirjeen lukijoihin. Toiseksi niissä kehoitetaan meitä uskomaan.

Erämaasukupolvi oli se sukupolvi, joka näki Jumalan hämmästyttävän voiman niissä merkeissä ja ihmeissä, joita tapahtui Egyptistä vapautumisen yhteydessä. He myös kuuliivat kymmenen käskyä Jumalan puhumina Siinainvuorelta. He näkivät tulipatsaan yöllä ja suojaavan pilvipatsaan päivällä. He söivät mannaa, taivaan leipää. He joivat myös vettä, jota pulppusi kalliosta, missä ikinä he leiriytyivätkin. Kun he saapuivat luvatus maan rajalle, he eivät kuitenkaan kyenneet luottamaan Jumalaan. Heiltä puuttui uskoa, joka on juuri sitä, mitä Jumala vaatii. ”Ilman uskoa ei kuitenkaan kukaan ole Jumalan mielen mukainen.” (Hepr. 11:6.)

Paavali sanoo, että me olemme erämaasukupolven tavoin luvatus maan rajalla (Hepr. 10:37–39). Meidän etuoikeutemme ja velvollisuutemme ovat kuitenkin suuremmat. Me emme kuulleet Jumalan puhuvan Siinainvuorelta, mutta olemme Raamatun välityksellä nähneet suuremman ilmoituksen Jumalasta kuin se, joka saatiin Siinainvuorella: lihaksi tulleen Jumalan, Jeesuksen Kristuksen (Hepr. 12:18–24). Kysymys kuuluu: olemmeko uskossa kestäviä? Kirjeen kirjoittaja kehottaa meitä seuraamaan uskonsankareiden esimerkkiä, joista suurin on itse Jeesuksen esimerkki.

Keskustelunaiheita:

1. Olemme oppineet, että Jeesus on meidän sotaurhomme, joka kulkee edellämme taisteluun Paholaista vastaan. Miten me voimme taistella yhdessä, yhteen liittyneenä seurakuntana sotaurhomme jäljessä? Mikä estää meidän yhteytemme? Millä tavoin Paholainen voi heikentää meitä seurakuntana? Miten hän heikensi Israelia menneisyydessä?

2. Uskovina me olemme Jumalan ohjauksen alainen pappien yhteisö. Millä tavoin oma paikallisseurakuntanne voi uhraata paremmin kiitosta ja hyviä tekoja Jumalalle? Menkää vastauksissanne yksityiskohtiin ja käytännön tasolle.

3. Millä tavoin tilanteemme on samanlainen kuin erämaasukupolven tilanne juuri ennen kuin heidän piti astua luvattuun maahan? Mitä voimme oppia näistä yhtäläisyyksistä?